

Groeiagenda Drechtsteden 2030

UITVOERINGSPROGRAMMA 2022

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave

pagina

Inleiding	3
Opgave Bouwen en Wonen	6
Opgave Werken en Economie	9
Opgave Bereikbaarheid en Mobiliteit	13
Opgave Energietransitie	15
Public Affairs	18
Communicatie	22
Begroting Groeiagenda	25

INLEIDING

KADER EN SAMENWERKING

De Groeiagenda 2030 is de strategische visie voor de ruimtelijk-economische ontwikkeling van de Drechtsteden in de periode 2018-2030. In 2017 heeft het Drechtstedenbestuur de Groeiagenda overhandigd aan Ge-deputeerde Staten als basis voor concretisering en intensivering van de samenwerking. Dit bod was tot stand gekomen in een gezamenlijk traject waarin alle colleges hun bijdrage hebben geleverd en samen de urgentie is onderschreven, om met meer focus en daadkracht aan de slag te gaan met de maatschappelijke opgaven op ruimtelijk-economisch gebied. In 2018 is de Groeiagenda bijna unaniem in de Drechttraad vastgesteld als gezamenlijk ambitiedocument voor dit gebied. En onlangs hebben ook alle lokale raden, bij besluitvorming over de 'Toekomst Regionale Samenwerking' (*commissie Deetman*) bekrachtigd dat dit koersdocument basis is en blijft voor de bovenlokale inzet. Vanaf september 2019 wordt de Groeiagenda meervoudig lokaal uitgevoerd, conform het advies van de commissie Deetman.

OPGAVEBLADEN

Voor u liggen de Opgavebladen Groeiagenda 2022. Hierin kunt u, op hoofdlijnen, lezen welke ambities zijn geformuleerd en welke kernopgaven we hiervoor gaan oppakken. Het is geen nieuwe koers, maar een vervolg en bestending van de goede weg die we zijn ingeslagen. Wat u ook kunt lezen is wat we meervoudig lokaal doen en wat iedere gemeente zelf doet. Juist die lokale inzet is cruciaal voor de uitvoering. Met die inzet worden huizen gerealiseerd, nieuwe bedrijven gevestigd en investeringen in duurzame wijken gedaan.

De opgavebladen beschrijven de inzet op hoofdlijnen. Dit doet niet altijd recht aan alle grote en kleinere in-spanningen die de bestuurlijke werkgroepen en opgaveteams leveren om concreet resultaat te bereiken, maar geeft hopelijk voldoende inzicht in wat we met elkaar doen en nog te doen hebben. Daarmee moet ook gezegd worden dat de aanpak binnen de opgaven continu meebeweegt met dat wat nodig is en daarmee een momentopname is. We werken koersvast, maar wel met een aanpak die adaptief is, meebeweegt met kansen en ontwikke-lingen en afgestemd is op wat ook onze partners nodig hebben en van ons verwachten.

FINANCIËN

De financiering van de meervoudig lokale inzet voor de Groeiagenda is, met het besluit van alle gemeenteraden over het advies Deetman, tenminste tot en met 2022 gegarandeerd op het nu beschikbare budget. Hoewel we tegen de grenzen van dit budget aanlopen, willen we u niet vragen om voor het verkiezingsjaar 2022 een afwijkende keuze te maken. We streven ernaar om alle opgavelijnen te continueren en lopende verplichtingen en activiteiten door te zetten. Het totale bedrag van 4.3 miljoen is beoogd voor de coördinatie van de meervoudig lokale samenwerking, het gezamenlijk optrekken in samenwerkingsverbanden zoals InnovationQuarter en Deal en gericht op gezamenlijke lobby bij hogere overheden (provincie, Rijk, Europa). Het bedrag is niet be-

oogd, noch toereikend om lokale uitvoeringsprojecten en/of lokale inzet te financieren. De lokale kosten maken onderdeel van de lokale uitvoeringsagenda's en begrotingen. Uiteraard zal vanuit de gezamenlijkheid ingezet worden op het verkrijgen van beschikbare externe financieringsmiddelen en subsidies bij provincie, Rijk en Europa om de lokale uitvoering te ondersteunen, zoals dit is gebeurd met de middelen van de Regio Deal.

PROCES

Dit Uitvoeringsprogramma Groeiagenda 2022 is besproken in het Afstemoverleg van de bestuurlijk trekkers op 8 juli 2021. Vervolgens is het aangeboden aan de zeven Drechtsteden-colleges voor lokale vaststelling en het debat in de gemeenteraden over de lokale bijdragen in het gezamenlijke belang van de Groeiagenda Drechtsteden.

AMBITIES EN DOELEN VAN DE GROEIAGENDA 2030

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

25.000 nieuwe woningen

Wonen met plezier. Dat betekent investeren in nieuwe woningen en de voorzieningen die bijdragen aan een fijne woon- en leefomgeving. Zo worden huidige inwoners behouden, nieuwe inwoners aangetrokken en toeristen verleid tot een bezoek.

30.000 extra arbeidsplaatsen

Werken waar je woont. Dat betekent bestaande banen behouden en nieuwe bedrijven en werkgelegenheid naar de regio halen. Maar ook investeren in goed opgeleide mensen die aan de vraag van het bedrijfsleven in onze regio kunnen voldoen.

Goede bereikbaarheid via weg, spoor en water

Goede bereikbaarheid is een voorwaarde voor aantrekkelijk wonen, werken en om een bedrijf te vestigen. Het groeiende aantal vrachtbewegingen, het toenemend woon-werk en recreatieve verkeer maakt dat we klaar moeten staan voor de toekomst. Het is daarom nodig om files op de A16, A15 en de N3 te verminderen en de doorstroming te verbeteren. Reizen op andere tijdstippen of met het openbaar vervoer of fiets, is nodig. We moeten autogebruik verminderen en alternatieve vervoersmiddelen stimuleren.

Energieneutraal in 2050

Met creatieve, innovatieve oplossingen gaan de Drechtsteden aan de slag voor een groen en schone toekomst. Op zoek naar alternatieve energiebronnen, aardgasvrije woningen, elektrisch vervoer, zonne- en windenergie. De energietransitie loopt als een rode draad door alle pijlers heen. Ook binnen wonen, werken en bereikbaarheid speelt duurzaamheid een zeer grote rol.

OPGAVEBLAD

BOUWEN EN WONEN

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- 25.000 nieuwe woningen en meer woningen in het hogere marktsegment.

ONZE KERNOPGAVEN

Toevoegen woningbouw

Versnellen van de bouwproductie op kortere termijn door:

- Realiseren van harde plannen (onherroepelijke bestemmingsplannen).
- Verkennen gezamenlijke aanpakknelpunten in de uitvoering, waaronder ambtelijke capaciteit en versnellen van procedures.
- Stimuleren van een constante lokale planvorming en bouwstroom in de regio tot tenminste 2030.
- Hard maken zachte plannen– vaststellen nieuwe bestemmingsplannen.
- Toevoegen zachte planvoorraad door mogelijke ontwikkellocaties in kaart te brengen.
- Terugbrengen huidige woningtekort (frictieopgave) van 4,7% naar 2%.
- Afstemmen te realiseren woonvormen en kwaliteit van woonomgevingen in relatie tot bereikbaarheid, werkgelegenheid, groenblauw, etc.
- Actualiseren jaarlijkse regionale planmonitor in een gezamenlijk digitaal systeem (ArcGIS).

Voldoende sociale woningbouw

- Inlopen tekorten conform regionale woonvisie. Dit betekent bij autonome groei een zelfde aantal sociale huurwoningen als op 1-1-2016 (pas-op-de-plaats-beleid).
- Bevorderen van een evenwichtige spreiding van sociale huurwoningen binnen de regio.
- Toevoegen sociale woningbouw naar behoefte in alle sociale prijsklassen, en zorgen voor voldoende waarborg dat deze woningen ook op de langere termijn sociaal blijven.

Samenhang met Werken en Economie

- Aansluiten van woonproducten op huidig en gewenst arbeidspotentieel in de regio.
- Binden van afgestudeerden aan de regio (onderwijs, huisvesting en voorzieningen).
- Realiseren flexwoningen ten behoeve van opvang voor diverse tijdelijke doelgroepen, zoals arbeidsmigranten en studenten.
- Bepalen strategie op transformatielocaties voor woningbouw in relatie tot behoefte aan (natte) bedrijventerreinen en kantorenlocaties.

Samenhang met Bereikbaarheid en Mobiliteit

- Bouwen in nabijheid van HOV: Spoorzone Dordrecht-Zwijndrecht, Waterbushaltes, HOV-buslijnen, MerwedeLingelijn (feeder naar Dordrecht Centraal Station).
- Zorgen voor verbinding naar OV-hubs.

Samenhang met Energietransitie

- Realiseren van het minimaal energieneutraal maken van alle nieuwbouw.
- Inzetten op deelvervoer en/of elektrische mobiliteit bij nieuwbouw.
- Inzetten op vermindering gebruik auto en stimuleren fiets en ov-verplaatsingen door aansluiten op HOV en fietsnetwerk bij gebiedsontwikkelingen.

Externe betrekkingen en lobby

- Omarmen van groeiambitie door hogere overheden: ruimere plancapaciteit nodig vanuit provinciale kaders: woningbouwaantallen en locaties (buiten BSD).
- Oplossen knelpunten bij de versnelling door beleid hogere overheden (milieuknelpunten, BSD, 3ha-kaart).
- Aanjagen van extra provinciale- of rijksmiddelen die onze woningbouwopgave een boost kan geven (woningbouwimpuls).
- Verantwoord bouwen in het Groene Hart op de agenda krijgen.

Communicatie

- Zichtbaar maken op (social) media van bouwplannen en opgeleverde woningbouw.
- Op de kaart zetten van Drechtsteden als aantrekkelijk woon- en werkgebied in de zuidelijke Randstad.

Samenhang met Regio Deal

- Versnellen en toevoegen van woningbouw met behulp van pijler 'Dynamische Oevers'.

ONZE INZET VOOR DEZE BESTUURSPERIODE

Wat doen we samen?

- Gezamenlijke regionale woningbouwprogrammering en periodieke monitoring op voortgang.
- Lobby, inzet en overleg richting hogere overheden.
- Flexibel omgaan met plannen en onderling uitwisselen in belang van de versnelling en realisatie.
- Kennisdelen met betrekking tot kansen en knelpunten bij het aanjagen van de bouwproductie (procedures, capaciteit, draagvlak omwonenden, financieel, milieu, externe veiligheid, etc.).
- Werken aan een vernieuwde samenwerking met woningcorporaties over ambities en doelen.

Wat doen gemeenten zelf?

- Aanjagen en realiseren van de eigen bouwplannen.
- Zorgen voor lokale constante planvorming en bouwstroom tot tenminste 2030.
- Stimuleren van doorstroming onder eigen inwoners.
- Benutten mogelijkheden flexwonen in de eigen gemeente.
- Netwerkbijeenkomsten met bouwers, ontwikkelaars.
- Lokale prestatieafspraken met woningbouwcorporaties.
- Uitvoeren van de lokale woonvisie.
- Uitvoeren van meervoudig lokale projecten (bijv. Spoorzone, MerwedeLingelijn en Oeverprojecten).

OPGAVEBLAD

WERKEN EN ECONOMIE

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- Groei van 30.000 banen in deze regio, passend bij het profiel van ons bedrijfsleven.
- Een gezamenlijk ecosysteem:
  - Waar bedrijven en professionals elkaar vinden en versterken;
  - Waar we investeren in Human Capital;
  - Met een aantrekkelijk vestigingsklimaat waarin ook woonklimaat en bereikbaarheid essentieel zijn.

ONZE KERNOPGAVEN

Uiteraard blijven de kernopgaven die voortkomen uit de Groeiagenda ongewijzigd. Echter neemt de huidige coronacrisis veel onzekerheden met zich mee over wat de huidige economische situatie voor de Drechtsteden betekent. Gezien onze sectorstructuur met een relatief groot aandeel industrie en bouw zijn naar verwachting de gevolgen over 1 à 2 jaar goed zichtbaar (na-ijl effect). Dit heeft ook alles te maken met een relatief lange order-intake van bijvoorbeeld de maritieme industrie. Dit zal ongetwijfeld effect krijgen op de doelstellingen op de banenontwikkeling. Daarnaast is er veel aandacht uitgegaan in 2021 naar het naar werk helpen van werknemers die als gevolg van de coronacrisis zonder baan (zijn) komen te zitten. Hiervoor worden samen met de uitvoeringsinstanties en sociale partners mobiliteitsteams in het leven geroepen.

Onze speerpunten zijn:

- Werken aan banengroei en nieuwe investeringen, zowel kwantitatief als kwalitatief. Kijkend naar sectoren waar we de komende jaren groei verwachten én die maatschappelijk-economisch verdienvermogen en toegevoegde waarde voor de regio hebben. Afgelopen jaar is hier middels economische analyse extra verdieping op aangebracht.
- Zorgen voor fysieke én milieuruimte voor bedrijven om te groeien, door te zorgen voor het juiste bedrijf op de juiste plaats (regionale programmering), kijkend naar locatie specifieke eisen (denk watergebonden infrastructuur).
- Werken aan een dynamische arbeidsmarkt, met een op de vraag van de werkgevers toegesneden onderwijsaanbod en aanpassingsvermogen van de beroepsbevolking (o.a. via leven lang ontwikkelen).
- Werken aan vernieuwing van de industrie (credo: 'van staal naar digitaal'), met ondersteuning bij innovatie, faciliteiten (pre-competitieve innovatieprogramma's en faciliteiten, zoals Fieldlab Smart Industry) en het verstrekken van toegang tot kapitaal voor innovatie en groei etc.

SAMENHANG MET ANDERE OPGAVEN

Samenhang met Bouwen en Wonen

De samenhang tussen de werkopgave en de woningbouwopgave is tweeledig:

1. Een beeld van de toekomstige beroepsbevolking die nodig is voor de groei van banen vraagt ook om een daarop afgestemd woningbouwprogramma (dus ook bouwen voor bijvoorbeeld young professionals). Het moet ook voor deze groepen aantrekkelijk en bereikbaar zijn om in de Drechtsteden te komen werken en te wonen.
2. De woningbouwopgave richt zich in fysieke zin vooral op locaties binnen de verstedelijkingscontouren van de Drechtsteden en neemt een verstedelijkingsdruk met zich mee. In sommige gevallen laat de woonfunctie zich ruimtelijk prima combineren met de woningbouw (denk aan diensten, zorg, detailhandel en horeca), maar bij gezoneerde industrie (milieucontour) is dat lastiger, en kan er sprake zijn van conflicterend belang. In het laatste geval vraagt dit automatisch om een scherpere afweging van waar we transformatie naar wonen voor ogen hebben en bijv. doorschuif van bedrijvigheid (over de gemeentegrenzen heen; voorbeeld Peute naar voormalig Nedstaal-terrein) nodig is. Dit speelt zich met name af op en rond onze oevers.

Samenhang met Bereikbaarheid en Mobiliteit

Bereikbaarheid blijft voor bedrijven, zowel via weg, water als spoor, essentieel. De bereikbaarheidsopgave is een voorwaarde voor economische ontwikkeling van werklocaties. Daarnaast nemen nieuwe doelgroepen op de arbeidsmarkt nieuwe mobiliteit met zich mee. Minder automobilititeit, meer ov. Goed georganiseerde ov-knoopen – aansluitend op de Randstad - zijn de plekken waar nieuwe economische dynamiek ontstaat (Spoorzone Dordrecht – Zwijndrecht, maar ook de MerwedeLingelijn).

Daarnaast gaat mobiliteit bij werken ook over vervoer- en goederenstromen, met het stimuleren van vervoer over water. Dit laatste vraagt om het creëren vanuit terreinen waar ook op en overslag van en naar het water gemaakt kan worden.

Samenhang met Energietransitie

Met nieuwe uitgifte van bedrijventerreinen wordt geanticipeerd op veranderde energievoorziening. Een goed voorbeeld is het Distripark dat volledig 'all electric' (en dus gasloos) wordt uitgegeven en worden initiatieven genomen zowel vanuit de Werkgevers Drechtsteden (innovatietafel) als ook vanuit het lokaal ondernemerschap voor 'all electric' vervoer of waterstof. Initiatieven die vaak ook ondersteund worden.

Daarnaast wordt voor de bestaande terreinen gekeken naar mogelijkheden voor zonnepanelen op daken en de koppeling met benutting restwarmte. Voor wat betreft het laatste geldt wel dat de opbrengst voor een ondernemer/ bedrijf altijd in verhouding moet staan tot de investering en terugverdientijd. Om tot een business case te komen is vaak wel maatwerk nodig (in samenwerking met HVC).

Daarnaast zullen komende jaren een groot aantal corporatiewoningen in de Drechtsteden met hulp van de stimuleringsregeling aardgasvrije huurwoningen (SAH) worden verduurzaamd. Dit vraagt veel inzet vanuit bouw- en installatiebranche en biedt kansen voor banenontwikkeling in de Drechtsteden.

EXTERNE BETREKKINGEN EN LOBBY

Er is doorlopend aandacht voor onderwerpen uit deze opgave. Zie de inzet van de Regio Deal, provinciale groeiagenda, etc. Ook is een toenemende samenwerking op het niveau van de Zuidelijke Randstad en de provincie Zuid-Holland op het gebied van economische lobby. Dit gaat onder andere over de maritieme maakindustrie.

COMMUNICATIE

De communicatie vanuit Werken en Economie zit heel dicht tegen marketing aan. Begin deze bestuursperiode zijn daarover met de regionale promotie- en acquisitie-organisatie Deal afspraken gemaakt in de vorm van de Product-Marketing-Combinaties (PMC's) geënt op de Rotterdam Maritime Capital of Europe aanpak (internationaal en in samenwerking Rotterdam) en de smart industry.

Daarnaast komen we nu ook op het punt dat er aandacht besteed moeten worden binnen de gemeenten aan wat nodig is om de banengroei binnen bestaand stedelijk gebied te realiseren. Dat vraagt om communicatie richting de lokale besturen en ambtelijke organisaties (denk ook aan Wonen/ RO disciplines).

SAMENHANG MET REGIO DEAL

De Regio Deal met de drie pijlers (toegepaste innovatie, human capital en oeverontwikkeling) is bij uitstek gericht op de uitvoering van de regionale werkopgave. De Regio Deal is in die zin een uitvoeringsinstrument onder de Groeiagenda, in het bijzonder voor de economie. Het moet versnelling geven aan de economische onderdelen in de Groeiagenda. Juist in deze coronatijd zijn publieke (Rijks)investeringen in onze regionale innovatie en human capital gewenst.

ONZE INZET VOOR DEZE BESTUURSPERIODE

Wat doen we samen?

- We stemmen ruimtelijk-regionale programmering op elkaar af en brengen daarin vraag en aanbod in balans. Dat doen we in ieder geval voor kantorenaanbod als ook voor bedrijventerreinen. Voor wat betreft bedrijventerreinen zorgen we regionaal voor voldoende werklocaties met een hogere milieucategorie en die van water ontsloten zijn.
- We hebben één economische lobby-agenda en promoten de regio onder relevante doelgroepen (potentiële vestigers in de benoemde regionale of stuwende sectoren) via Deal.
- We sturen vanuit één agenda (human capital, innovatie, etc.) in het netwerk van triple helix-organisaties (EBZ, EDB, etc.), zowel regionaal als bovenregionaal (ook de ROM-D, InnovationQuarter).

Wat doen gemeenten zelf?

- Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor hun mkb-dienstverlening naar ondernemers (= accountmanagement).
- Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor schoon, heel en veilig houden van bedrijventerreinen en de organisatiekracht op deze terreinen (BIZ-en).
- Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor herontwikkeling van bestaande werklocaties (bv. gebiedskavels/revitalisering) en uitgifte van nieuwe terreinen en het daarop organiseren van de financiën. Gemeenten kunnen gebruikmaken van de instrumenten die we regionaal (meervoudig-lokaal) of bovenregionaal georganiseerd hebben, zoals de ROM-D, Deal en InnovationQuarter.

BEREIKBAARHEID EN MOBILITEIT

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- Goed openbaar vervoer.
- Meer fietsgebruik.
- Slimme mobiliteit.
- Bereikbaarheid Drechtsteden hoofdwegennetwerk in verbinding naar andere economische centra.

ONZE KERNOPGAVEN

Een goede bereikbaarheid voor alle modaliteiten en een verschuiving naar meer duurzame vervoersmodaliteiten als fiets en ov, zeker bij nieuwe gebiedsontwikkelingen.

- Verbeteren bereikbaarheid over weg, spoor en water.
- Verbinden van hotspots met elkaar en met Dordrecht CS.
- Verminderen autogebruik en meer ov over weg en water.
- Versterken Stationsgebied Dordrecht.
- Koppelen woon- en werklocaties aan hoogwaardig ov.
- Aanpakken congestie op de snelwegen, met name op de A15, A16 en N3.
- Realiseren fieldlabs voor logistieke innovaties (slimme mobiliteit).

SAMENHANG MET ANDERE OPGAVEN

Samenhang met Bouwen en Wonen

- Bouwen in nabijheid van HOV: Spoorzone Dordrecht-Zwijndrecht, Waterbushaltes, HOV-buslijnen, Merwedelingelijn (feeder naar Dordrecht Centraal Station).

Samenhang met Werken en Economie

- Bevorderen bereikbaarheid van (nieuwe) werklocaties.
- Verminderen Filedruk en lobby Hoofdwegennetwerk.
- Veranderen vervoerswijze naar ov en fiets.
- Werken aan bedrijvenaankpak samen bereikbaar.
- Verbeteren logistieke bereikbaarheid (vrachtverkeer en truckparking).

Samenhang met Energietransitie

- Elektrisch rijden, laadinfra, walstroom. Ov, waterbus, doelgroepenvervoer en watertaxi verduurzamen.

EXTERNE BETREKKINGEN EN LOBBY

- Bevorderen doorstroming Hoofdwegennetwerk richting Rijkswaterstaat en de landelijke politiek.
- Realiseren Oude Lijn samen met MRDH, provincie en Rijk.
- Vergroten capaciteit MerwedeLingelijn.

COMMUNICATIE

- Communiceren samenhang en bijdrage aan de kernopgave met stakeholders en doelgroepen.
- Communiceren mijlpalen en resultaten van regionale bereikbaarheidsopgaven met stakeholders en doelgroepen.
- Bijdragen aan gedragsbeïnvloeding van inwoners en weggebruikers regio.
- Organiseren communicatie naar lokale inwoners en belanghebbenden via en met gemeenten.

SAMENHANG MET REGIO DEAL

- Beter gebruik en toegankelijkheid oevers: vervoer over water, watertaxi-achtig netwerk.

ONZE INZET VOOR DEZE BESTUURSPERIODE

Wat doen we samen?

- Subsidieaanvraag infrastructuur Zuid-Holland.
- Gebiedsagenda Bereikbaarheid Drechtsteden uitvoeren.
- De uitvoeringsagenda mobiliteit 2021-2025 bevat concrete acties die belegd zijn bij gemeenten, regio, provincie en Rijk. Voor 2021 zijn er op 12 onderwerpen acties beschreven die uitgevoerd worden.

Wat doen gemeenten zelf?

- Bevoegdheden Onderliggend wegennetwerk zijn gemeentelijk.
- Gemeenten hebben elk hun verantwoordelijk in de uitvoering van de Drechtstedelijke bereikbaarheidsagenda. Hiervoor wordt ambtelijke capaciteit geleverd.
- De infraknelpunten uit de agenda worden door gemeenten zelf aangepakt.
- De gezamenlijke subsidieaanvraag Drechtsteden voor de provincie is een samenwerking van de gemeenten uit de Drechtsteden. Hiervoor zijn gemeenten zelf aan zet. De Groeiagenda coördineert en schrijft de aanvraag op basis van de input.
- Voor de investeringen in het waterbusnetwerk leveren de gemeenten hun bijdrage naar rato van de in de concessie afgesproken verdeelsleutel.

OPGAVEBLAD

ENERGIETRANSITIE

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- Onze regio als één van de regionale koplopers in Nederland op het gebied van Energietransitie.
- Samen met onze partners zetten wij ons in voor een energieneutraal Drechtsteden in 2050.

ONZE KERNOPGAVEN

Onder het motto 'De Drechtsteden gaan voor nieuwe energie' werken betrokken partijen ieder voor zich én gezamenlijk aan de uitvoering van de regionale energiestrategie. De uitvoering loopt hierbij via vijf richtinggevende ontwikkellijnen:

- Stoppen met gebruik van aardgas;
- Sterk inzetten op energiebesparing;
- Stoppen met gebruik van benzine, diesel e.d.;
- Duurzaam opwekken van elektriciteit;
- Realiseren van de hoogst haalbare maatschappelijke opbrengst.

SAMENHANG MET ANDERE OPGAVEN

Samenhang met Bouwen en Wonen

- Alle nieuwbouw is energieneutraal of energieleverend.
- Goede afstemming van de ruimtevraag vanuit de woningbouwopgave en energieopgave, om de beperkte ruimte die wij in de Drechtsteden hebben optimaal te benutten.
- Impact van nieuwbouw vertalen in de netimpact en borgen in de Regionale Energiestrategie.

Samenhang met Werken en Economie

- Alle nieuwbouw is energieneutraal of energieleverend.
- Benutten van (grote) benodigde investering om de regionale economie en arbeidsmarkt te versterken.
- Stimuleren dat organisaties werkzaamheden zoveel mogelijk door regionale partijen uit laten voeren, om hiermee regionale inwoners kansen op de arbeidsmarkt te bieden.
- Verduurzamen van bedrijventerreinen en doorvoeren klimaatadaptieve maatregelen.
- Benutten stimuleringsregeling aardgasvrije huurwoningen die voor 5930 corporatiewoningen in de Drechtsteden is toegekend als een concrete kans.
- Voorkomen dat het ontbreken van geschoold personeel tot een knelpunt in de transitie leidt.

Samenhang met Bereikbaarheid en Mobiliteit

- Realiseren benodigde (laad)infrastructuur voor elektrisch vervoer.
- Realiseren waterstofinitiatieven met betrekking tot personenvervoer en vervoer over water.
- Vertalen impact van gekozen mobiliteitsoplossingen in de netimpact en borgen in de Regionale Energiestrategie.

EXTERNE BETREKKINGEN EN LOBBY

- Het is belangrijk dat de energietransitie voor iedereen haalbaar, betaalbaar en houdbaar is. Momenteel is dit nog niet het geval. Wij stellen mede met oog hierop dat de randvoorwaarden voor de transitie nog onvoldoende op orde zijn. Onze lobby-activiteiten zijn erop gericht om bovenstaande randvoorwaarden steeds meer op orde te krijgen.
- Drechtsteden als koploper en nationale kennispartner op de kaart zetten.

COMMUNICATIE

- Versterken handelingsperspectief van inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen door hen te informeren over de energietransitie én over maatregelen die zij nu al aan hun woning kunnen treffen. We maken het bovendien zo eenvoudig en laagdrempelig mogelijk om aan de slag te gaan.

SAMENHANG MET REGIO DEAL

- Het realiseren van energietransitie vergt veel kennis en capaciteit. Investerings in human capital zijn noodzakelijk om te voorkomen dat er de komende jaren onvoldoende geschoold personeel beschikbaar is.
- De Energietransitie vraagt daarnaast om nieuwe innovatieve toepassingen en ontwikkelingen.

ONZE INZET VOOR DEZE BESTUURSPERIODE

Wat doen we samen?

- Samenwerking op de totstandkoming van de verplichte beleidskaders.
- Uitvoeren van de energiestrategie. In de komende jaren zal hierbij de nadruk hoogstwaarschijnlijk liggen op energiebesparing en het stimuleren van de opwek van energie, maar bijvoorbeeld ook de visie op laadinfra wordt gezamenlijk vormgegeven.
- (Coördinatie en ondersteuning) aansluiting op het warmtenet van corporatiewoningen waarvoor de Stimuleringsregeling aardgasvrije huurwoningen is toegekend.
- Zorgen dat de uitvoering van de Groeiagenda de energie-opgave niet groter maakt.
- Ondersteunen van gemeenten bij opgaven voortkomend uit het landelijke energieakkoord.
- Op orde krijgen van de noodzakelijke randvoorwaarden én het bieden van handelingsperspectief aan inwoners, bedrijven en maatschappelijke partijen.
- Regie houden op gezamenlijke regionale communicatie over Energietransitie en het Energieakkoord.
- Inzichtelijk maken van kosten opgave aardgasvrij en nader uitwerken strategie om financiële instrumenten en fondsen maximaal te benutten.

Wat doen gemeenten zelf?

- Iedere gemeente zorgt voor de borging van de afspraken en uitvoering binnen de eigen organisatie. Gemeenten geven bijvoorbeeld zelf uitvoering aan collectieve inkoopacties, de RRE-subsidie en de lokale laadinfra. Veelal werken de gemeenten hierin ook onderling samen of stemmen zij de aanpak af (kennisdeling).
- Gemeenten staan daarnaast vanuit het landelijke Klimaatakkoord aan de lat voor enkele nieuwe opgaven. In het komende jaar vergt het borgen van de RES 1.0 en Transitievisie Warmte nadere borging in het lokale beleid, bijvoorbeeld in de vorm van uitnodigingskaders.
- Daarnaast geldt voor Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht dat er subsidie is toegekend voor de aansluiting van corporatiewoningen op het warmtenet, wat ook capaciteit van de gemeenten zal vergen.

EXTERNE BETREKKINGEN EN LOBBY

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Public Affairs (PA) is een instrument van het bestuur om beleidsdoelen waarbij de medewerking van externe partijen noodzakelijk is, te verwezenlijken. PA richt zich op de hele beleidsbeïnvloedingsketen en is het meest effectief als het zo vroeg mogelijk en op een zo laag mogelijk niveau wordt toegepast. Lobby, het planmatig voor of tegen een beleidsvoornemen pleiten, maar ook het verkrijgen van subsidie of extra middelen van de hogere overheden is een onderdeel van PA. Lobby wordt op ambtelijk, departementaal en politiek niveau uitgeoefend. We richten ons hierbij op de provincie Zuid-Holland, Den Haag en Brussel.

Ook worden maatschappelijke partners, zoals het regionale bedrijfsleven of kennisinstellingen, aangehaakt bij gedeelde lobby en agenda. Afhankelijk van het thema, de impact en schaal, worden relevante bestuurders, directieleden, beleidsmedewerkers, woordvoerders en opgavemanagers betrokken bij dossiervorming.

Public Affairs en lobby is maatwerk, waarbij de portefeuillehouder regie houdt over het geheel en de lobbyist coördineert en uitvoert. Het Team PA organiseert en regisseert de PA-activiteiten en is vaak het eerste gezicht buiten. Een goede focus op prioritaire dossiers en een adequaat relatienetwerk is de basis om effectief PA te kunnen bedrijven. Inhoudelijk is de Groeiagenda 2030 primair de basis voor de regionale PA-activiteiten. Overige inhoudelijke dossiers worden benoemd in onze kernopgaven.

ONZE KERNOPGAVEN

Tweede Kamerverkiezingen 2021

In maart 2021 zijn de Tweede Kamerverkiezingen geweest. In de afgelopen Kamerperiode zijn veel relaties opgebouwd met de voor ons relevante woordvoerders. Het overgrote deel hiervan zit helaas in de nieuwe periode niet meer in de Tweede Kamer. De komende periode zetten we in op kennismaking met zoveel mogelijk nieuwe woordvoerders Wonen – Werken - Bereikbaarheid – Energietransitie - om deze te binden aan onze regio. Dit doen we door middel van een digitale bijeenkomst met Tweede Kamerleden en vervolgens individuele werkbezoeken van woordvoerders. Hiermee creëren we nieuwe ambassadeurs die onze belangen kunnen vertegenwoordigen in Den Haag. Daarnaast staat 2021/2022 in het teken van een nieuw kabinet en regeerakkoord. Door middel van lobbyactiviteiten wordt beoogd om ook dat laatste te beïnvloeden, afhankelijk van de vorm: regeerakkoord oude stijl of regeerakkoord op hoofdlijnen.

Groeiaagenda Zuid-Holland

De Groeiaagenda Zuid-Holland is een ambitieuze actie- en investeringsagenda, op basis waarvan sleutelspelers in Zuid-Holland substantieel gaan investeren in kennis en innovatie, de maakindustrie, energie-infrastructuur, bereikbaarheid en human capital. De Groeiaagenda Zuid-Holland is een lange termijn agenda, waarbij we ook de komende periode onze lobbykracht bundelen wanneer daar aanleiding voor is.

Europa

De Europese Unie (EU) biedt veel kansen die momenteel onvoldoende worden benut. Momenteel is er in de regio niets georganiseerd om optimaal van deze kansen te profiteren, terwijl de EU met haar beleid, wetgeving en subsidies veel invloed heeft op onze ambities en opgaven. In 2021 is de nieuwe meerjarenperiode 2021-2027 van de EU gestart. Daarnaast is ook het coronaherstelfonds in het leven geroepen. Om in de toekomst de kansen in Brussel effectief te benutten wordt extra capaciteit georganiseerd. Samen met Dordrecht als centrumstad wordt iemand ingehuurd die zich zal bezighouden met het coördineren en aanjagen van Europese subsidies, het schrijven van voorstellen en het ontwikkelen en uitvoeren van Europese projecten. Daarnaast worden ook in 2022 de relaties in netwerken, op het gebied van de EU, versterkt en brengen we externe financieringskansen in kaart.

Sociaal domein

Thema's binnen het sociaal domein staan ook voor de komende periode hoog op de politieke agenda van de landelijke partijen, maar ook op onze eigen regionale agenda. Daarom krijgt het sociaal domein komend jaar ook aandacht binnen Public Affairs. De intentie is om samen met collega's van de sociale dienst, maar ook andere partijen zoals bijvoorbeeld de DG&J te kijken naar de kansen en uitdagingen voor ons gebied. De eerste gesprekken hierover zijn gestart in 2021.

Omliggende gebieden

In 2022 worden de relaties met omliggende gemeenten en regio's (zoals West-Brabant, MRDH, Hoeksche Waard, Alblasserwaard en Vijfheerenlanden) verder in beeld gebracht. Voor de opgave Bereikbaarheid is reeds een informele bestuurlijke tafel met Zuid-Holland-Zuid die een keer per kwartaal bij elkaar komt om kennis uit te wisselen. De intentie is om ook voor de overige opgaven - per lobbyonderwerp - in kaart te brengen welke contacten er reeds lopen met buurregio's en eventueel ambtelijk de eerste gesprekken te initiëren wanneer dit nog niet aan de orde is. Deze gesprekken richten zich voornamelijk op kennisuitwisseling.

SAMENHANG MET ANDERE OPGAVEN

De Groeiagenda Drechtsteden

Voor de opgave Bouwen en Wonen wordt de komende periode ingezet op de lobby richting provincie voor wat betreft de aanpassing van het provinciaal woningbouwbeleid en het omgevingsbeleid. Nu worden we beperkt in het aantal woningen die we willen bouwen, maar stuiten we ook tegen de rode contouren van PZH bij verdichting langs de Merwedelingelijn (grens tussen landelijk en stedelijk gebied). Ook de komende jaren blijven we nieuwe Rijksmiddelen aanjagen (woningbouwimpuls) om onze woningbouwopgave een boost te geven.

Met het programma Innovatie Roadmaps binnen de opgave 'Werken en Economie' wil de Drechtsteden de innovatiekracht op een aantal belangrijke thema's vergroten. Dit zijn: smart manufacturing, duurzaam varen, deltatechnologie en zorginnovatie. De business developers werken deze programma's verder uit en maken inzichtelijk wat we nodig hebben om de ambities binnen deze domeinen ook daadwerkelijk te realiseren.

Binnen de opgave Bereikbaarheid en Mobiliteit richt de lobby zich de komende periode op de oplossing voor de knelpunten op de A16/N3, stationsontwikkelingen Dordrecht, Metropolaan ov, Externe veiligheid – Spoor.

Voor de Energietransitie is de lobby gericht op het Rijk voor het verkrijgen van extra middelen om de Energietransitie ook daadwerkelijk uit te kunnen voeren.

Terwijl de lobbyactiviteiten worden uitgevoerd op de Groeiagenda-dossiers, wordt er ook hard gewerkt aan de position papers per opgave. Hierin staat wat we nodig hebben van de hogere overheden om ons doel te bereiken.

Communicatie

Net zoals Public Affairs is communicatie ook een middel dat helpt om beleidsdoelen te realiseren. Public Affairs en communicatie werken daarom nauw samen om te komen tot de juiste uitstraling van de regio. Hierbij valt te denken aan elementen zoals het juiste afzenderschap, juiste kernboodschap, juiste vorm etc.

ONZE INZET VOOR DEZE BESTUURSPERIODE

Wat doen we samen?

- De impact, schaal en het thema van een issue is bepalend of een lobby regionaal of lokaal gevoerd wordt. Nieuwe dossiers die geen onderdeel zijn van bovengenoemde kernopgaven van Public Affairs, worden zorgvuldig aan de voorkant afgestemd.

Wat doen gemeenten zelf?

- In regionaal verband hun gewenste lobby-issue afstemmen.

OPGAVEBLAD

COMMUNICATIE

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- De Drechtsteden positioneren als een aantrekkelijk gebied om in te wonen, werken, leven en ondernemen en als een regio die zich maximaal inzet voor Brede Welvaart.

ONZE KERNOPGAVEN

- Verder laden van het nieuwe merk dat vanuit het project Afzenderschap ontwikkeld is, de visuele stijl bewaken en beheren.
- Ondersteunen Public Affairs bij lobby richting provincie, rijksoverheid en Europa om kansen voor versterking Drechtsteden te vergroten.
- Uitvoeren Socialmediastrategie en mediastrategie voor realisatie PA-doelen.
- Inzetten communicatie bij gemeenteraadsverkiezingen.
- Doorontwikkelen media en middelen, waaronder: website, nieuwsbrief, social media en platform Regio Deal.
- Verbinden van regionale corporate communicatie aan lokale communicatie.

SAMENHANG MET ANDERE OPGAVEN

Samenhang met Bouwen en Wonen

- Zichtbaar maken bouwplannen en opgeleverde woningbouwen onderdeel van bredere communicatie- en marketingstrategie.
- Regie/ondersteuning bieden in meervoudig lokale projecten met zeven gemeenten aan lokale communicatie.

Samenhang met Werken en Economie

- Ontwikkelen strategische communicatieaanpak met in- en externe samenwerkingspartners een en uitrollen voor de regionale projecten van de Regio Deal die gaan over Human Capital, Beter gebruik en toegankelijkheid van de oevers en het stimuleren van toegepaste innovatie.
- Blijvend afstemmen van de communicatie met Deal. De communicatie vanuit Werken en Economie zit heel dicht tegen marketing aan. Begin deze bestuursperiode zijn daarover met de regionale promotie- en acquisitie-organisatie Deal afspraken over gemaakt in de vorm van de Product-Marketing-Combinaties (PMC's) geënt op de Rotterdam Maritime Capital of Europe aanpak (internationaal en in samenwerking Rotterdam) en de smart industry.

- Aandacht besteden aan wat binnen de gemeenten nodig is om banengroei binnen bestaand stedelijk gebied te realiseren. Dat vraagt om communicatie van lokale besturen en ambtelijke organisaties (denk ook aan Wonen/ RO disciplines).

Samenhang met Bereikbaarheid en Mobiliteit

- Communiceren mijlpalen en resultaten van regionale bereikbaarheidsopgaven met stakeholders en doelgroepen.
- Bijdragen aan gedragsbeïnvloeding van inwoners en weggebruikers regio.
- Bijdragen aan strategische communicatieaanpak voor RD-project 'Innovatief personenvervoer over water'.
- Aanhaken bij het project Spoorzone vanwege de brede impact van dit intergemeentelijke project en kansen voor PR en PA.
- Bieden van Regie/ondersteuning in meervoudig lokale projecten met zeven gemeenten aan lokale communicatie (o.a. regionale bereikbaarheidsopgave).

Samenhang met Energietransitie

- Aanscherpen overkoepelende verhaal en uitdragen richting stakeholders.
- Versterken handelingsperspectief van inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen door informatie over de energietransitie en over maatregelen aan het gebouw via partnergemeenten.

Samenhang met Public Affairs

- Uitvoeren gerichte en ondersteunende PA/communicatie-aanpak om de kansen voor versterking Drechtsteden te vergroten richting provincie, Rijk en Europa, gekoppeld aan:
  - Regeerakkoord;
  - Provinciaal beleid;
  - Europese subsidiefondsen;
  - Samenwerking Groeiagenda Zuid-Holland;
  - Werkbezoeken.

SAMENHANG MET REGIO DEAL

De Regio Deal telt negen regionale projecten: drie voor toegepaste innovatie, één voor beter gebruik en toegankelijkheid van de Oevers en vijf gericht op het beter verbinden van arbeidsmarkt en onderwijs. Niet alleen de (boven)regionale impact van deze projecten is groot, maar ook de bewijskans om te laten zien dat en hoe de Regio Deal wordt gerealiseerd en wat dit voor de Brede Welvaart betekent. Het regionale communicatieteam adviseert en ondersteunt deze regionale projecten.

ONZE INZET VOOR DEZE BESTUURSPERIODE

Wat doen we samen?

- Corporate communicatie over ruimtelijke-economische ontwikkelingen in de Drechtsteden.
- Communicatie over regionale projecten uit de Regio Deal.
- Afstemming met intergemeentelijke projecten met een bovenregionale impact, zoals de Spoorzone.

Wat doen gemeenten zelf?

- Communicatie richting inwoners.
- Communicatie richting lokale raden.
- Communicatie met lokale stakeholders en partners.

BEGROTING

GROEIAGENDA 2022

Opgaven Groeiagenda	2022
Algemene kosten	460.000
Corporate Communicatie	265.000
Externe betrekkingen	340.000
Bouwen en Wonen	335.000
Werken en Economie	1.605.000
Bereikbaarheid en Mobiliteit	665.000
Energietransitie	610.000
Subtotaal	4.280.000
Rest	1.457
Totaal	4.281.457

Budget 2022

Het Groeiagendabudget 2022 is opgebouwd uit materieelbudget en formatiebudget en is gelijk aan dat van 2021, vermeerderd met loon- en prijsindexatie 2022 conform concept Kadernota 2022 van gemeente Dordrecht. De gemiddelde indexatie die op het budget Groeiagenda van toepassing is bedraagt afgerond 1,74%. Dit gemiddelde percentage is gebaseerd op een loonindexatie van 2% en prijsindexatie van 1,3%. Het budget 2022 komt daarmee uit op € 4.281.457.

	2021	Indexatie	2022
Budget Groeiagenda	€ 4.208.410	1,74%	€ 4.281.457

Groeiagenda Drechtsteden 2030

UITVOERINGSPROGRAMMA 2022